

Bjørnafjorden kommune brann og redning
Postboks 24
5649 Eikelandsosen

Sakshandsamar:
Anette Heggøy

Rapport frå inspeksjon med Bjørnafjorden kommune brann og redning sine brannøvingfelt

Kontrollnummer: 2022.248.I.SFVL

Kontaktpersonar ved inspeksjonen:

Frå verksemda:

Eivind Hovden (brannsjef)
Espen Storum (leder forebyggende)
Eirik Walden (leder beredskap)

Frå Statsforvaltaren i Vestland:

Anette Heggøy
Sissel Storebø

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten gjeld resultatet frå inspeksjon ved brannøvingfelt til Bjørnafjorden kommune brann- og redning den 6. september 2022. Rapporten er å sjå på som endeleg dersom vi ikkje får tilbakemelding om faktiske feil innan to veker etter at rapporten er motteken.

Statsforvaltaren i Vestland avdekkja 2 avvik og ga 1 merknad under inspeksjonen.

Avvik:

1. Verksemda si internkontroll har manglar
2. Verksemda har ikkje skriftlege rutinar for substitusjon

Merknader:

1. Tilgjengelege datablad for brannskum er mangelfulle

Avvik og merknader er nærare omtalte frå side 5 og utover i rapporten. Oppfølginga etter inspeksjonen er nærare omtalt på side 4.

Med helsing

Sissel Storebø
seksjonsleiar

Anette Heggøy
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

1. Informasjon om den kontrollerte verksemda

Ansvarleg eining

Namn: Bjørnafjorden kommune brann og redning	
Organisasjonsnr.: 876831112 og 974545020	Eigd av: 894735252
Bransjenr. (NACE-kode): 84.250 - Brannvern	

Kontrollert eining

Namn: Brannøvingslokalitetar tilhøyrande Bjørnafjorden kommune brann og redning	Anleggsnr.: 4624.0187.01 m.fl.
Kommune: Bjørnafjorden	Fylke: Vestland
Anleggsaktivitet: Brannøvingsplass	
Løyve gitt:	Sist endra:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen vart gjennomført for å kontrollere om gjeldande krav som er fastsette i eller med heimel i forureiningslova, vert overhaldne. Inspeksjonen er ein del av Statsforvaltaren sin landsdekkande tilsynsaksjon for brannøvingsfelt 2022. Inspeksjonen gjeld alle dei kommunale brannøvingsfelta i Bjørnafjorden kommune.

Tilsynet vart gjennomført med heimel i forureiningslova § 48 og produktkontrolllova § 8.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslepp til luft
- Utslepp til vatn
- Avfall
- Kjemikal
- Utforming av brannøvingsplassar
- Oppsamling- og reinsesystem

Rapporten gjeld avvik og merknader som vart avdekka under inspeksjonen. Han gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeidet eller miljøstatusen til verksemda.

Definisjonar

Avvik: Manglande etterleving av krav fastsette i eller med heimel i lov.

Merknad: Eit tilhøve som tilsynsetatane meiner det er naudsynt å peike på for å ivareta ytre miljø, men som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

Andre tilhøve: Saker som kom fram under inspeksjonen og som det kan vere nyttig for verksemda og sakshandsamarar å kjenne til. Informasjon om verksemda og kommentarar til tema som vart tekne opp under inspeksjonen, men som ikkje vart klassifiserte som avvik eller merknader, kan også inngå her.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Bjørnafjorden kommune brann og redning pliktar å rette opp avvika som er omtalte i denne rapporten så snart som råd.

For at Statsforvaltaren skal kunne avslutte saka, ber vi om at de **innan 15. desember 2022** sender ei skriftleg utgreiing som viser korleis avvik er retta og kva tiltak som er gjennomførte eller planlagde.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til informasjon og varsel om gebyrplikt som vart gitt til verksemda den 27. juni 2022. Verksemdar skal betale gebyr for kontrollar utførte av Statsforvaltaren i samsvar med § 39-3 i forureiningsforskrifta. Gebyret skal dekke kostnader med førebuing, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatsar for kontroll av verksemdar etter forureiningslova er fastsette i forureiningsforskrifta §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av forventa ressursbruk må Bjørnafjorden kommune brann og redning betale eit gebyr på kr 21 000 for inspeksjonen, jf. forureiningsforskrifta § 39-7. Dette svarer til gebyrsats 3 for tilsyn av inntil ein dag. Miljødirektoratet vil sende dykk ein faktura for innbetaling til statskassa. Statsforvaltaren viser elles til forureiningsforskrifta kapittel 39 om innkrevjing av gebyr til statskassa.

Klagerett

Vedtaket om gebyr kan klagast på til Miljødirektoratet innan tre veker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningslova. Ein eventuell klage bør vere skriftleg grunngjeven og adressert til Miljødirektoratet, men han skal sendast via Statsforvaltaren i Vestland.

Statsforvaltaren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saka vidare til Miljødirektoratet for endeleg vedtak. Gebyret som er fastsett ovanfor, må likevel betalast inn. Dersom Miljødirektoratet tek klagen til følge, vil for mykje innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil vere offentleg tilgjengeleg via postjournalen til Statsforvaltaren i Vestland (jf. offentleglova) og nettstaden *Norske Utslipp*, www.norskeutslipp.no.

6. Avvik

Vi fann følgjande avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Verksemda si internkontroll har manglar

Avvik frå:

- Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd, punkt 7

Kommentarar til regelverket

Internkontrollforskrifta gir reglar om kva det systematiske HMS-arbeidet i ei verksemd skal omfatte, og kva som skal dokumenterast skriftleg.

I samsvar med § 5 andre ledd punkt 7 i forskrifta, pliktar verksemda å iverksette rutinar for å avdekke, rette opp og førebyggje brot på krav fastsett i eller i medhald av lov. Rutinane skal dokumenterast skriftleg. Døme på aktuelle rutinar kan vere rutinar for kjemikaliehandtering, avfallshandtering, rutinar for vedlikehald av øvingsområde og anna, kontroll og vedlikehald av eventuelle reinsesystem og rutinar for avvikshandtering.

Avviket er basert på følgjande observasjonar:

Det er ikkje laga skriftlege rutinar for drift, kontroll, tømning, prøvetaking og kontroll av prøveresultat for oljeutskiljar og sandfang ved verksemda. Verksemda manglar også skriftlege rutinar for substitusjonsvurderingar jf. avvik 2 under.

Avvik 2: Verksemda har ikkje skriftlege rutinar for substitusjon

Avvik frå:

- Produktkontrollova § 3 a
- Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd punkt 7

Kommentarar til regelverket

Produktkontrollova § 3 a seier at verksemder som nyttar produkt med innhald av kjemisk stoff som kan føre til verknad på det ytre miljøet, skal vurdere om det finst alternativ som fører med seg mindre risiko for slik verknad. Verksemda skal i så fall velje dette alternativet dersom det kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.

Verksemder er altså sjølv ansvarleg for å aktivt vurdere dei kjemikaliane som blir brukt ved verksemda. Mindre skadelege alternativ skal veljast dersom dette kan gjerast utan urimeleg kostnad og ulempe. Utførte substitusjonsvurderingar skal dokumenterast skriftleg.

I samsvar med internkontrollforskrifta § 5 andre ledd punkt 7 skal verksemda ha rutinar for å avdekke, rette opp og førebyggje brot på krav fastsett i eller i medhald av lov. Rutinane skal dokumenterast skriftleg. Rutinar for substitusjonsvurderingar er eit eksempel på slike rutinar.

Observasjonar

Verksemda har i samband med miljøfyrtårnsertifiseringa hatt ein gjennomgang av alle kjemikaliar som vert brukt av brannvesenet og vurdert om nokre kjemikaliar bør bytast ut med kjemikaliar som er mindre miljø- og/eller helseskadelege. Verksemda har ikkje dokumentert desse vurderingane skriftleg. Ein skriftleg dokumentasjon av substitusjonsvurderingane bør mellom anna innehalde ei grunngiving for dei vala som er tatt. Det vil seie kvifor ein har valt det eine kjemikaliet framfor det andre.

Verksemda manglar også ei skriftleg rutine som viser korleis substitusjonsvurderingar ved verksemda skal gjerast.

7. Merknader

Vi gav følgjande merknader under inspeksjonen:

Merknad 1: Tilgjengelege datablad for brannskum er mangelfulle

Kommentarar:

Datablada som verksemda hadde tilgjengeleg på tilsynet for skumprodukta Fomtec Trainer E-lite og One seven foaming agent class A var ufullstendige. Datablada hadde eksempelvis ikkje detaljerte opplysningar om kva stoff brannskummet består av, eigenskapane til desse stoffa, korleis brannskummet skal lagrast eller korleis eventuelt søl skal handterast.

Databladet for skumproduktet Re-healing RF3, 3 % Foam Concentrate var berre tilgjengeleg på engelsk.

Datablada for brannskumma var oppslått i vaskehallen der kjemikalia vert brukt, men var ikkje tilgjengeleg på lagerrom for kjemikaliet. Generelt bør datablad for aktuelle kjemikaliar vere tilgjengeleg på alle stader der kjemikalia vert lagra og/eller handtert. Datablada bør vere fullstendige med informasjon om miljøeigenskapane til kjemikalia og korleis kjemikalia skal handterast og dei bør vere på norsk. Dette for at det skal vere enkelt for alt aktuelt personell å sette seg inn i korleis eventuelt søl eller lekkasjar skal handterast.

Fullstendige datablad er også nødvendige i samband med substitusjonsvurderingar av kjemikalia.

8. Andre forhold

Øvingslokalitetar:

Bjørnafjorden kommune brann og redning har i dag øvingsaktivitet på totalt 3

øvingslokalitetar:

- Os brannstasjon (ny i 2012?)
- Eikelandsosen brannstasjon (ny i 2021)
- Ulven leir

I tillegg er det også brannslukkingsutstyr tilgjengeleg ved Framo Fusa AS på Venjanaset som ein del av industrivernet her.

Både brannstasjonen i Os, den nye brannstasjonen i Eikelandsosen og Ulven Leir manglar i Statsforvaltaren sin database med oversikt over brannøvingsfelt i kommunen.

Statsforvaltaren ber om at Bjørnafjorden brann og redning sender koordinatar for desse stasjonane/øvingsfelte slik at vi får oppdatert våre databasar over aktive øvingsfelt.

Om øvingsaktiviteten og bruk av brannskum

Bjørnafjorden brann og redning har varmdykkingsøvingar ved øvingslokaliteten Ulven Leir. Her blir det brukt reint treverk til å produsere varme. Ein røykmasking (teaterrøyk) blir brukt til å lage røyk. Slokking skjer med vatn.

Bjørnafjorden brann og redning har generelt lite bruk av brannskum i sin øvingsaktivitet. Bruken av skum er avgrensa til mindre sløkkeøvingar med bruk av propan og øvingssskum. Dette skjer for det meste på Os brannstasjon, men også ute på ulike institusjonar. Til ein del av sløkkeøvingane ved institusjonar o.l. vert det brukt ein mobil tilhengar med øvingskar som kan tas ut på bakken.

Følgande skumprodukt blir brukt ved verksemda:

- RE-HEALING RF3, 3 % frå Perimeter Solutions (skum på brannbil)
- One Seven class A 0,3 % frå One Seven (skum på brannbil)
- One Seven class B(FF) 0,5 % frå One Seven (skum på brannbil)
- Foamtec Trainer E-Lite-7 frå fomtec (brukt til undervisning)

Ingen av skumtypene brukt ved Bjørnafjorden brann og redning skal innehalde PFAS ifølge datablada. Skumtypene står heller ikkje på Miljødirektoratet si liste over brannskum som har vist seg å innehalde PFAS utan at dette går fram av databladet.

Rettleiing om substitusjon

Miljødirektoratet sitt faktaark M-104/2014 gjev rettleiing om substitusjon¹.

Miljødirektoratet har også utarbeida ein digital rettleiar om substitusjon: «Veileder - Erstatte farlige kjemikalier (substitusjon)» som er å finne på miljødirektoratet sine nettsider².

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m104/m104.pdf>

² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/kjemikalier/for-naringsliv/erstatte-farlige-kjemikalier-substitusjon/>

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forureiningslova)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollova) §§ 3 «Aksomhetsplikt» og 3a «Substitusjonsplikt»
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskrifta)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) §§ 2-9 "PFOS i brannskum" og § 4-1, jf. Forordning (EU) 2019/1021 (Forordning om persistente organiske forbindelser) art. 3

Framlagd dokumentasjon som vart nytta for å verifisere faktiske tilhøve:

1. HMS datablad på brannskum brukt ved verksemda

10. Informasjon til verksemda

Brosjyrar/infoark som vart informert om:

- Miljødirektoratet sitt faktaark *Drift av oljeutskillere (M-30/2013)*